

Laitosvieroituspalvelun palvelukuvaus

Vieroitushoito on ympärivuorokautista laitoshoidoa. Hoidon pituus määrittyy yksilöllisesti hoidontarpeen arvioinnin perusteella. Päihdehuollon laitosvieroitushoidon tavoitteena on päihdekierteen katkaisu, vieroitusoireiden hoitaminen sekä jatkohoidon suunnittelu ja jatkohoitoon ohjaaminen. Päihteillä tarkoitetaan tässä alkoholia, lääkkeitä ja huumeita. Laitosmuotoista vieroitushoitoa käytetään silloin, kun avopalvelujen keinot on todettu riittämättömiksi. Laitosvieroituksella autetaan asiakasta parantamaan toimintakykyään niin, että hän selviytyy mahdollisimman hyvin omassa toimintaympäristössään. Laitosvieroituksessa asiakasta tuetaan/avustetaan kokonaisvaltaisesti, kuten esim. etuuksien hakemiseen, perhetilanteeseensa tai asumisjärjestelyihinsä liittyvissä asioissa. Asiakas voi tulla vieroitushoitoon sosiaali- ja terveystoimen ohjaamana tai itse hakeutuen. Kun asiakas hakeutuu itse laitosvieroitukseen, on palveluntuottaja velvollinen ilmoittamaan tilaajan edustajalle (asiakkaan sosiaali- tai terveyspalveluista vastuussa olevaan tahoon) hoidon alkamisesta hakeutumista seuraavan ensimmäisen arkipäivän aikana. Ilmoittamatta jättäminen johtaa hoitovuorokausihinnan puolittumiseen ko. asiakkaan kohdalla. Laitosvieroituksen asiakasmäärille asetetaan vuosittainen tavoite, jota Tilaaja seuraa kuukausittain osana tuloksellisuuden seurantaa. Hoitoyhteenveto toimitetaan tilaajalle seitsemän vuorokauden kuluessa hoidon päättymisen jälkeen.

Hoidon vaikutusten arviointi:

Arvio vieroitusoireiden loppumisesta ja jatkohoitoon ohjauksesta.

Palvelun sisältö:

Hoitovuorokauden hintaan sisältyy:

- palveluun pääsy virka-aikana viikon kuluessa paikkavarauksen tekopäivästä,
- asiakkaalta ei tule edellyttää puhtaita huumeeseuloja hoitoon tullessa,
- lääkärin vastaanotto ja tutkimus hoitojakson alussa,
- kirjallinen hoitosuunnitelma ja hoitoyhteenveto,
- lääkäri- ja terveydenhoitopalvelut sekä perusterveysneuvontaa,
- Tilaajan tarjouspyynnössä määrittelemä vieroitushoidon aikainen lääkitys,
- asiakkaan hoidon vaatimat perushoitotarvikkeet,
- ateriat (aamupala, lounas, päivällinen ja iltapala),
- asiakkaan tarvitsema majoitus pääsääntöisesti yhden hengen huoneissa, mutta asiakkaalle annetaan mahdollisuus myös majoittua kahden hengen huoneeseen,
- hoitoon osallistumisen edellyttämä päihteettömyyden seuranta ja Tilaajan tarjouspyynnössä määrittelemät testaukset,
- akuutit asiakkaan terveydenhuoltoon liittyvät kuljetukset ja tarvittaessa saattaja,
- mahdollisuus yksilökeskusteluihin ja pari- ja perhetapaamisiin,
- mahdollisuus osallistua vertaistukiryhmään,
- asiakkaan tarvitsema neuvonta ja ohjaus sosiaalietuuksien hakemisessa,
- verkostotapaamiset tilaajan, asiakkaan, asiakkaan läheisten ja muiden hoitotahojen kanssa,
- jatkohoitosuunnitelma,
- asiakkaan ohjaaminen tuetusti jatkohoitoon,
- hoitotietojen lähettäminen jatkohoitotaholle asiakkaan luvalla,
- palveluntuottajalla on sekä sosiaalihuoltolain että lastensuojelulain mukaiset ilmoitusvelvollisuudet,

Hoitomenetelmät:

Päihdehuollon laitosvieroitushoito on kokonaisvaltaista ja sitä toteutetaan moniammatillisesti. Hoidossa yhdistetään hoitosuunnitelman mukaisia asiakkaan tarpeisiin parhaiten vastaavia menetelmiä ja työtapoja. Menetelminä voidaan käyttää valtakunnallisten hoitosuosituksen mukaisia laajaan käytännön kokeemukseen tai tieteelliseen näyttöön perustuvia yksilö-, ryhmä- ja verkostohoidon menetelmiä, yhteisöhoi-

toa sekä etenkin vertaisryhmiä. Alkoholi- ja huumeriippuvaisen ja huumeriippuvaisen hoitosuositusten lisäksi toteutetaan psykiatrian erikoisalain hoitosuosituksia siltä osin kuin ne ovat perustason eikä erikoissairaanhoidon tehtäviä. Perustason tehtäviin kuuluu esimerkiksi depression tunnistaminen seulontamenetelmiä käyttäen sekä asiakkaan hoidon saannin varmistaminen. Valtakunnalliset hoitosuositukset: <http://www.kaypahoito.fi>.

Päihteettömyyden seurannassa käytetään tarvittavia testejä sekä työntekijän tekemään seurantaan ja havainnointiin perustuvaa arviota asiakkaan suostumuksella. Virtsa-otettavat pikaseulat (esim. Kasto-10) ovat ensivaiheen seuloja, joiden tuloksista ei ilman varmennusta saa tulla asiakkaalle seuraamuksia, jos tulosta käytetään asiakasta koskevan päätöksenteon perusteena. Varmamentamatta jättäminen on perusteltava ja perusteet kirjattava asiakasasiakirjoihin. Yksiköllä tulee olla huume- ja huumetestaustutkimusprosessistaan kuvaus ja ohjeistus.

Henkilöstö:

Vieroitushoidon yksikössä tulee olla henkilöstö, joka täyttää vähimmäismitoituksen 0,8 sosiaali- ja terveydenhuollon koulutuksen saanutta työntekijää laitospaikkaa kohden. Hoitoyksikössä on paikalla ympäri- vuorokautinen päivystys. Henkilöstön tulee olla vieroitushoidon antamiseen ja päihdetyöhön perehtynyt. Henkilöstöllä on asiakaskunnan tarpeista riippuen tietoa psyykkisistä ongelmista, erilaisten päihteiden käytöstä tai näistä molemmista sekä kykyä tukea asiakkaita psyykkisissä vaikeuksissa tai/ja päihteettömyydessä. Jokaisessa vuorossa pitää olla vastuusairaanhoidaja sekä lääkäri tavoitettavissa asiakkaiden tarpeiden mukaan. Päivävuorossa tulee moniammatillisen työnteon varmistamiseksi olla vähintään yksi sosiaalihuollon ammattihenkilö, joka tekee myös yhteistyötä Tilaajan edustajana toimivan asiakkaan vastuutyöntekijän kanssa. Palveluntuottaja järjestää asiakkaille ateriapalvelun sekä liinavaate- ja siivoushuollon (ns. tukipalvelut) sitomatta tukipalveluun hoidolliseen mitoitukseen kuuluvaa henkilöstöä.

Vieroitushoidossa järjestetään ryhmätoimintaa myös iltaisin klo 18 jälkeen (esim. asiakkaiden kanssa yhdessä ulkoilua, liikuntaa, pelejä, ym. päihteettömien harrastusten opettelua). Asiakkaita ohjataan tutustumaan ja osallistumaan paikallisiin AA- tai NA ryhmiin. Vieroitushoidon aikana talon ulkopuolisiin asiointikäynteihin tulee aina mukaan hoitohenkilökuntaa.

Toimitilat:

Vieroitushoidon toimitiloilta edellytetään:

- hyvien julkisten kulkuyhteyksien (esim. juna/suora säännöllinen bussiyhteys) päässä.
- toimitilat ovat siistit ja hygieniahoidon vaatimukset täyttävät
- asiakashuoneiden koko on valvontaviranomaisten vaatimusten mukainen
- asiakashuoneista vähintään yksi on kahden hengen huone
- oleskelu- ja hoitotilat ovat riittävät ja niiden soveltuvuudessa on huomioitu toiminnan sisältö ja asiakasmäärät
- asiakkaan oikeus yksityisyyden suojaan (esim. sermit ja lukollinen kaappi ellei ole mahdollisuutta omaan huoneeseen)
- riittävät wc- ja peseytymistilat
- huume- ja huumeseulonnan soveltuvat saniteettitilat
- lääkkeiden säilytykseen soveltuva paloturvallinen ja murtosuojattu kaappi ja N-kaappi, jääkaappi esim. insuliini jne.
- palo- ja asumisturvallisuus on lainmukainen
- kooltaan ja turvallisuudeltaan toimintaan soveltuvat ja esteettömät.

Palvelut tuotetaan palveluntuottajan osoittamissa tiloissa enintään 70 km:n etäisyydellä Turun kauppatorilta (linnuntietä).

Hinnoittelussa tulee huomioida, että Tilaaja laskuttaa asiakkaalta voimassaolevan lainsäädännön mukaiset asiakasmaksut. Palveluntuottaja varautuu ainoastaan antamaan asiakkaalle Tilaajan edellyttämää informaatiota asiakasmaksuista ja opastaa asiakasta tarvittaessa hakemaan toimeentulotukea asiakasmaksuihin Kansaneläkelaitokselta.